

APIBENDRINTA INFORMACIJA APIE 2017 METAIS VYKDYTĄ LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO IR SU JUO SUSIJUSIŲ TEISĖS AKTŲ ĮGYVENDINIMO VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOSE IR ĮSTAIGOSE PRIEŽIŪRĄ

Valstybės tarnybos departamento (toliau – VTD) vykdomos Valstybės tarnybos įstatymo (toliau – VTĮ) ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose (toliau – įstaigos) priežiūros pagrindiniai tikslai:

- užtikrinti tinkamą VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimą praktikoje, kad mažėtų minėtų teisės aktų pažeidimų;
- nustatyti teisės aktų pažeidimus ir juos pašalinti bei užtikrinti šių teisės aktų pažeidimų prevenciją;
- teikti metodinę pagalbą šių teisės aktų taikymo klausimais;
- pasiekti, kad įstaigose būtų užtikrinta vientisa valstybės tarnybos žmogiškųjų išteklių valdymo sistema.

Šios ataskaitos tikslas – įvertinti VTD vykdytos priežiūros 2015 – 2017 m. tendencijas ir rezultatus.

Tendencijos

Patikrinimai įstaigose ir dalyvavimas pretendentų į valstybės tarnautojo pareigas konkursų komisijų darbe

VTD įstaigose atlieka planinius ir neplaninius patikrinimus pagal gautus skundus (pranešimus) dėl VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo. Patikrinimų metu įstaigos taip pat konsultuojamos, joms patariama, kaip tinkamai praktikoje įgyvendinti minėtus teisės aktus

Valstybės tarnybos departamento specialistai atliko 28 patikrinimus dėl VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo įstaigose, iš jų:

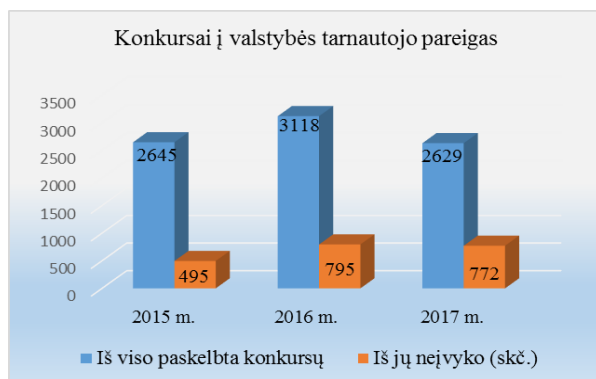
- 12 planinių patikrinimų (10 įstaigose nustatyti procedūriniai pažeidimai);
- 16 neplaninių patikrinimų, reaguojant į asmenų prašymuose, skunduose, pranešimuose, viešojo erdvėje pateiktą informaciją (2 įstaigose nustatyti procedūriniai pažeidimai).

Iš patikrintų 28 įstaigų pažeidimai nustatyti 12 įstaigų, t. y. 42,9 tikrintų įstaigų, 2016 m. pažeidimai buvo nustatyti 48 proc. tikrintų įstaigų. Tokiu būdu, 2017 m. įstaigų, kuriuose patikrinimų metu buvo nustatyti pažeidimai, skaičius sumažėjo 5,1 proc. Įstaigos, kurioms buvo nurodyta ištaisyti nustatytus pažeidimus, informavo Valstybės tarnybos departamentą apie pažeidimų ištaisymą.

2017 m. didžioji dalis nustatytų procedūrinių pažeidimų buvo susiję su konkursais į valstybės tarnautojo pareigas, darbo užmokesčiu bei valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimu.

VTD dalyvauja konkursų į valstybės tarnautojo pareigas komisijų darbe stebėtojų teisėmis: 2015 m. dalyvauta 21 kartą, o 2016 m. – 15 kartų, 2017 m. – 22 kartus. Konkursų procedūrų pažeidimų nenustatyta. 2017 m. dalyvauta 6 atrankų į valstybės tarnautojo pareigas komisijų darbe stebėtojų teisėmis, kurių metu procedūrinių pažeidimų nenustatyta.

VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo įstaigose stebėseną

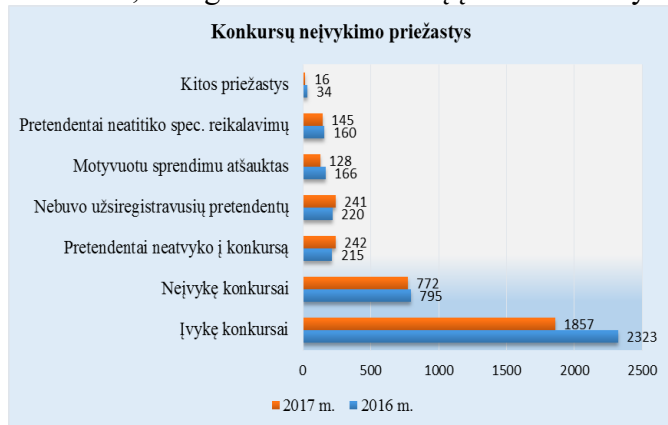

Konkursų ir atrankų stebėseną

VTD stebi ir analizuoja įstaigų pateiktus duomenis Valstybės tarnybos valdymo informacinei sistemai (toliau – VATIS) dėl įstaigose organizuojamų konkursų į valstybės tarnautojo pareigas.

2017 m. buvo organizuojami 2629 konkursai į valstybės tarnautojo pareigas. Lyginant 2017 m. su 2016 m., tuo pačiu periodu, 2017 m. įstaigos paskelbė – 489 mažiau bei neįvyko 23 mažiau nei

2016 m. Tikėtina, jog 2017 m. konkursų buvo paskelbta mažiau todėl, kad Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas 2016 m. gruodžio 21 d. raštu Nr. S-39-4087 kreipėsi į valstybės institucijas ir įstaigas, prašydamas iki viešojo sektoriaus pertvarkos plano patvirtinimo, nesant motyvuoto būtinumo, neorganizuoti konkursų į laisvas valstybės tarnautojų pareigybes.

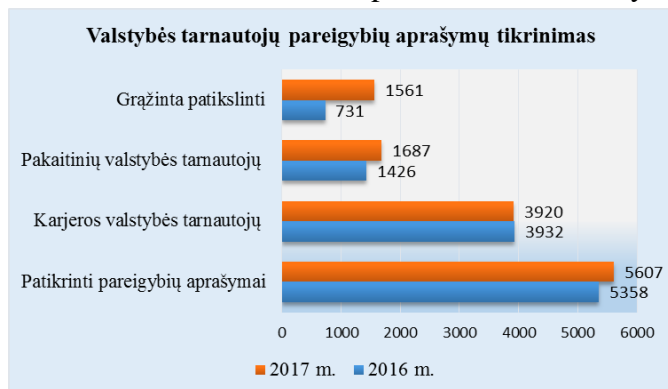

2017 m. neįvyko 29,4 proc., o 2016 m. – 25,5 proc., 2015 m. – 18,7 proc. visų paskelbtų tais metais konkursų. 2017 m. 31,3 proc. (242 konkursai) (2016 m. – 27 proc.) konkursų neįvyko, nes pretendentai neatvyko į konkursą ir 31,2 proc. (241 konkursas) (2016 m. – 27,7 proc.) konkursų neįvyko, nes nebuvo pretendentų. Minėtu periodu stebima tendencija, jog mažėja atvejų, kai konkursai neįvyksta dėl to, kad į pareigas priimančio asmens buvo atšaukti: 2015 m. – 188, 2016 m. – 166, o 2017 m. – 128 konkursai.

VTD stebi ir analizuoja įstaigų pateiktus duomenis VATIS dėl įstaigose organizuojamų atrankų į pakaitinio valstybės tarnautojo pareigas. 2017 m. iš viso įstaigose buvo paskelbtos 1156 pakaitinių atrankos (2015 m. - 927, 2016 m. – 1320). Lyginant 2017 m. su 2016 m., 2017 m. buvo paskelbta 164 atrankomis mažiau, bei neįvyko 2 atrankomis daugiau nei 2016 m. Stebima tendencija neįvykusių atrankų skaičiaus didėjimo, 2015 m. – 271, 2016 m. – 506, 2017 m. – 508 atrankos. 2017 m. 45, 1 proc. (229 atrankos) (2016 m. – 213, 2015 m. - 65) atrankų neįvyko, nes nebuvo pretendentų; 30,1 proc. (153 atrankos) (2016 m. – 163, 2015 m. - 93) neįvyko, nes pretendentai neatvyko į atranką.

Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymų tikrinimas

Iš viso 2017 m. VTD patikrino 5607 valstybės tarnautojų pareigybių aprašymų, iš jų grąžinta įstaigoms tikslinti – 1561 (27,8 proc.). 2016 m. buvo patikrinti 5358 valstybės tarnautojų pareigybių aprašymai, iš buvo grąžinta patikslinti 731 pareigybės aprašymas, kas sudarė 13,6 proc. visų patikrintų pareigybių aprašymų, arba 2 kartus mažiau nei 2017 m.

Šį skirtumą galimai įtakojo tai, kad 2017 m. buvo daugiau dėmesio skirta Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodikos nuostatų laikymuisi.

2017 m., kaip ir 2016 m., didžiąją dalį klaidų sudarė klaidos dėl neteisingai suformuluotų specialiųjų reikalavimų, neteisingai suformuluoto pareigybės pavadinimo ir dėl neatitikimo nustatyti formai. Įstaigoms ištaisius nustatytas klaidas, patikslinti valstybės tarnautojų pareigybių aprašymai buvo patvirtinti.

Valstybės tarnautojų registro duomenų stebėseną

2017 m. VTD atliko duomenų apie įregistruotus dirbančius asmenis Valstybės tarnautojų registre (toliau – Registras) ir duomenų apie Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybinio socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjus palyginimą 87 įstaigose ir tik vienai įstaigai buvo išsiųstas raštas su reikalavimu ištaisyti neteisingus, netikslius ar neišsamius duomenis Registre. Įstaiga patikslino Registro duomenis.

Taip pat buvo atlikta Registro ir Valstybės tarnybos valdymo informacinės sistemos privalomai kaupti duomenų pilnumo stebėseną 8 ministerijose, iš kurių 7 nustatyta, kad nepilnai suvesti privalomi kaupti duomenys. Ministerijos šalina nustatytus trūkumus.

Stebėsenos būdu buvo atliekamas Registro duomenų apie pareigybes ir jų užimtumą, įgyvendinimo patikrinimas. Papildomai buvo tikrinama, ar pilnai suvesta informacija apie stebimų įstaigų valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartį. Tikrinat pareigybių duomenų patikimumą per 2017 metus buvo stebėtos 39 įstaigos – 12 savivaldybių, ir 27 įstaigos, priklausančios konkrečioms įstaigų grupėms. Pareigybių duomenys Registre visiškai sutapo su įsakymais dėl struktūros bei pareigybių patvirtinimo 7 įstaigose (17,9 % tikrintų įstaigų skaičiaus), o neatitikimai nustatyti 32 įstaigose (82,1 % tikrintų įstaigų skaičiaus). Beveik viso įstaigos nustatytus trūkumus pašalino. Įstaigos nepašalinusios visų trūkumų bus stebimos pakartotinai.

Metodinės konsultacijos – diskusijos

Atsižvelgdamas į valstybės tarnybos santykių aktualijas, Valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų pakeitimus, Valstybės tarnybos departamentas 2017 m. organizavo 16 metodinių konsultacijų – diskusijų šiomis temomis: priėmimas į valstybės tarnautojo pareigas, pareigybių aprašymų rengimas, „Pokalbis įstaigoje: iššūkiai ir galimybės“, kasmetinis valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimas, valstybės tarnautojų tarnybos sąlygos, įstaigas dominančiais klausimais. Šiose konsultacijose – diskusijose registravosi ir dalyvavo įvairių Lietuvos įstaigų personalo administravimo (tvarkymo) funkcijas atliekantys valstybės tarnautojai ir kiti įstaigų atstovai.

Per 2017 m. buvo organizuotos 4 konsultacijos Valstybės tarnybos departamente (2015 m. – 7, 2016 m. – 4), kurių metu buvo paaiškinti pagrindiniai darbo su Registro tvarkymo programa principai bei atsakyta į Registro tvarkytojams aktualius klausimus. Konsultacijose dalyvavo 92 Registro duomenų tvarkytojai (2016 m. – 70).

Išvados

Apibendrinus analizuojamus duomenis, galima teigti, kad:

1. 2017 m., lyginant su 2016 m., įstaigų, kuriose patikrinimų metu buvo nustatyti procedūriniai pažeidimai, skaičius sumažėjo 5,1 proc. 2017 m. didžiąją dalį nustatytų procedūrinių pažeidimų sudarė pažeidimai, susiję su konkursais į valstybės tarnautojų pareigas, valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimu ir valstybės tarnautojų pareigybių aprašymų rengimu.

2. 2017 m. buvo paskelbta 489 konkursais mažiau negu 2016 m. Tikėtina, jog 2017 m. konkursų buvo paskelbta mažiau todėl, kad Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas 2016 m. gruodžio 21 d. raštu Nr. S-39-4087 kreipėsi į valstybės institucijas ir įstaigas, prašydamas iki viešojo sektoriaus pertvarkos plano patvirtinimo, nesant motyvuoto būtinumo, neorganizuoti konkursų į laisvas valstybės tarnautojų pareigybes.

3. Stebima tendencija, jog didėja skaičius neįvykusių konkursų ir atrankų į pakaitinius valstybės tarnautojus, dėl to, kad į konkursą/atranką užsiregistravę pretendentai į jį neatvyksta - 2017 m. 31,3 proc. konkursų ir 30,1 proc. atrankų, bei dėl to, kad iš vis neužsiregistruoja nė vienas pretendentas - 2017 m. 31,2 proc. konkursų ir 45, 1 proc. atrankų.

4. Iš viso 2017 m. buvo patikrinti 5607 valstybės tarnautojų pareigybių aprašymai, kurių buvo pateikta 246 pareigybės daugiau nei 2016 m. 2017 m. buvo dvigubai daugiau nei 2016 m. gražinta tikslinti pareigybių aprašymų, iš viso – 1561. Ši skirtumą galimai įtakojo tai, kad 2017 m. buvo daugiau dėmesio skirta Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodikos nuostatų laikymosi priežiūrai užtikrinti. 2017 m. didžiausią dalį klaidų sudarė klaidos dėl neteisingai suformuluotų specialiųjų reikalavimų.

5. 2017 m., kaip ir 2016 m. vykdant stebėsenas, visose tikrintose įstaigose buvo nustatyta, kad Valstybės tarnautojų registre pateikti neišsamūs arba netikslūs privalomi kaupti duomenys. Ne visos įstaigos savalaikiai ištaiso nustatytus neatitikimus.

6. 2017 m. buvo organizuotos 16 teminių metodinių konsultacijų – diskusijų (2016 m. – 13).